

DE
SCHOLIS PROPHETARUM
PROBABILIA

QUAE

CONS. AMPL. FAC. PHILOS. IMP. UNIV. ALEXANDR.

P. P.

MAG. ROBERTUS VALENTINUS FROSTERUS,
THEOL. LICENTIATUS ATQUE DOCENS,

ET

JOHANNES JACOBUS AMNELL,

STIPEND. BILMARK. SATACUNDENSIS.

In Atrio S. V. Consistorii Eccles. Majori die XIV Junii MDCCCXXVIII.

h. a. m. s.

P. II.

ABOÆ.

TYPIS FRENCKELLIANIS.

rejectis et unius Jehovæ cultu pie servato, eos a Philistæis liberatum iri affirmaret (I Sam. VII: 3, 4.); cum Isræelitas, ut vere et ex animo Jovam colerent, sæpius cohortaretur (XII: 24), et obedientiam Deo gratiorem esse quam sacrificia et holocausta, doceret (XV: 22.); cum demum hic idem Samuel scholis hisce, ut in sequentibus ostendemus, præset: quis, quæsumus, dubitabit umquam, quin in tractandis pensitandisque rebus divinis occupati fuerint scholarum alumni, omneque suum, ut sinceros divinæ veritatis justitiæque amicos bene decuit, Jehovæ cognitioni purificandæ atque dispergendæ dicaverint studium? Ad religionem jam primitus applicatas eorum fuisse occupationes, ex I Sam. X: 5 et XIX: 20. videre licet, quæ scilicet loca, cum I Chron. XXV: 1 sqq collata, docent Prophetarum cœtum laudibus divinis invigilasse celebrandis ¹³). Nihil igitur ab hoc usque tempore

---

¹³) Celeb. E. F. ROSENMÜLLER ad I Sam. X: 5. pertinentem observationem non possumus quin totam describamus: Wir lesen in einem Buche, welches uns eine Beschreibung der Unfälle eines Englischen Kapers giebt, der an der afrikani-schen Küste im Jahr 1745 Schiffbruch gelitten, und wo zu-gleich gelegentlich von der dasigen Erziehung der Kinder, und von der Gewohnheit, den Koran auswendig zu lernen, Nachricht gegeben wird, "dass, wenn sie damit fertig sind, ihre Verwandten ein schönes Pferd, mit kostbarem Gezeuge miethen, und sie auf denselben in Procession in der Stadt herum führen, die übrigen Mitschüler nachfolgen, und alle Art von morgenländischer Musik vorausgeht." — Dadurch erhalten diese Worte, in welchen eine Procession von Pro-

diligentius apertiusve doceri cœptum est, quam Jovam esse verum Deum, omniscium cordium scrutatorem (Ps. CXXXIX. Prov. XV: 3. cett.), idola vero vana tantum gentilium commenta (Jes. XLIV: 9--20. cett.), nihil sæpius commonstrari quam esse demum virtutem et pietatem, non vero externam cærimoniarum observationem, quam tamen magna sacerdotum pars solam urgere videbatur, unicam favoris Jovæ amplectendi viam (Ps. XL: 7. Jes. I: 11--18. LVIII: 5--7. Jerem. VII: 3--6. Hos. VI: 6. Micha VI: 7, 8. cett.). Hinc Prophetarum omni tempore cum Sacerdotibus certamina, qui, nil nisi vectigalia sua curantes et sacrificiis oblatisque inhiantes, puritatem cultus Mosaici indigne pollui paterentur; hinc eorundem cum falsis prophetis pugnae, potentes turpiter adulantibus, verique Dei cultum exstirpare conantibus ¹⁴); hinc cum principibus inimicitiae, idola non raro consulentibus et cum exteris gentibus, idolorum cultu contaminatis, commercium habentibus; hinc tandem cum ipso populo rixæ, ob gravem ejus, quæ promulgasent veriora, sublimiora, non credendi contumaciam.

---

pheten-Schülern erwähnt wird, einen die Sache lebendig darstellenden Commentar. *Das alte und neue Morgenland.* Dr. B. p. 86.

¹⁴ Quanta horum pseudoprophetarum interdum fuerit copia, docet ex. gr. I Reg. XVIII; 19. 20. XXII: 6 sqq.

Sed quemadmodum veteres omnes, qui suos a ruditate ad cultiorem vitam perducere conati sunt reformatores, cum Musica conjungere sua solebant præcepta, magnam scilicet Musices arti animum mitigandi et sublimioris motus capacem reddendi vim adscribentes, ita et harum scholarum Antistites, incredibilis hæcce Musices in mortalium animos vis minime latuit. Laudes enim, quas ad populum docendum, monendum, svasu ducendum celebrabant divinas, et Cantu et Instrumentis musicis comitati sunt (I Sam. X: 5.), eumque morem sequentibus etiam temporibus a Prophetis retentum esse videmus (II Reg. III: 15). In arte hac tractanda et excolenda gravem omnino partem institutionis, in scholis Prophetarum tradi solitæ, ex eo usque tempore quo instituebantur, positam fuisse, non falso statuitur, cum ea, quæ haud ita multo post, David ad instaurandam emendandamque Musicam sacram vellet effecta (Chron. XXV.), non tantum instrumentorum genere diversissimorum probent cognitionem haud exiguam, sed etiam instrumenta hæc tractandi simulque cantandi longe lateque divulgatam peritiam. — Neque tamen hæc in eam sententiam dicta sunt ut iis adsentiamur, qui hanc peritiam ad sublimiores quasdam artis regulas hoc jam ævo pervenisse contendunt.

Ex iis vero quæ de alumnorum in scholis Prophetarum occupationibus hucusque sumus

locuti, prono fluit alveo scholas hasce ad sacram Hebræorum Poësin et alendam et excolendam non parum contulisse. Et ubinam poëtica virtute præditis dari potuit hujus artis exercendæ aut amplior occasio aut acrior stimulus, quam in ipsis his Prophetarum officinis, in quibus gravissima mortalium negotia — celsissimi Dei cognitio et cultus — primarium effecerunt institutionis momentum? Sic igitur ab eruditissimis viris observatum est, explicari vix posse qui factum sit, ut apud Hebræos Samuelis, Sauli et Davidis temporibus inclarescerent Poëtæ suis quisque laudibus celebres, a quibus condita esse tot carmina, in illa, quæ exstat Psalmorum collectione residua, verborum elegantia, sententiarum gravitate 15), Poëseosque omni laude cu-

---

15) Haud pauca horum carminum indicant eorum conditores eximium, quo natura eos instruxerat, ingenium feliciter omnino excoluisse, quum de gravissimis rebustam ad rei dignitatem apposite disserere intellexerint. Hanc facultatem eodem ea in primis re exercuisse arbitratur J. K. C. NACHTIGAL (in singulari commentatione, quæ inscribitur: *Ueber Samuels Sänger-Versammlung oder Prophetenschule*), quod discipulis ansam darent scholarum Antistites consociatam adhibendi curam in rebus pensitandis, quæ explicatu viderentur difficiles, suamque deinde enunciandi sententiam. His æmulandi studiis plures Psalmos originem debere putat vir ingeniosissimus (concertatoria poemata eos appellat). HENKE *Magazin für Religionsphilosophie, Exegese und Kirchengeschichte*. VI. p. 71 sqq. Confer. etiam *Ueber die Weisenversammlungen der Israëlitzen*, von J. K. C. NACHTIGAL in *Allgemeine Bibliothek der biblischen Litteratur* von J. G.

mulata, religiosamque Hebræorum vitam spirantia, adhuc admiratur posteritas, nisi ex Prophetarum scholis id fluxisse statuatur 16).

Quod autem a nonnullis existimatum fuit 17), sacris prophetarum alumnorum exercitationibus, hymnis scilicet canendis et psalmis, effectum fuisse, ut, et qui iis adessent, subinde motus atque impulsus Spiritus Sancti sentirent extraordinarios, quod scilicet varia ratione contigisse, ex Sauli legatorumque ipsius exemplo (I Sam. X: 5 sqq. XIX: 20—24.) elucere arbitrantur, omni fundamento carere videtur. Cum enim Prophetarum discipuli, Saulo obviam procedentes, sacra sua carmina ad accommodatum instrumentorum concentum, non solum fortissimo animi impetu verum summa simul corporis contentione, saltu, gestibus, sibyllino fere ut tunc temporis obtinuit 18) entusiasmo funderent, non potuit quin, pro vivaciore eorundem temporum sentiendi modo, et naturali

---

EICHORN. IX B. p. 432. 435 sq. Quique ad ea attenderit, quæ disseruit idem laudatus NACHTIGAL *Ueber die muthmassliche Bildung des Buches Hiob*, haud improbable ducet inter alios ingenii fetus etiam Jobi Librum ex his exercitiis esse profectum. HENKE I. c. p. 89 sqq. Confer. *Ueber die Weisen-Versammlungen* u. s. w. I. c. p. 434 sqq.

16) Confer. J. K. C. NACHTIGAL in laudata commentatione *Ueber Samuels Sönger-Versammlung* u. s. w. I. c. p. 42.

17) Confer. BUDDEUS *Historia Eccles. Vet. Testamenti*. Sect. III. p. 22 & 223.

18) Sollte Jemand zu unserer Zeit Gott mit Springen und Tanzen (cfr. II Sam. VI: 5, 14, 16, 20. I Chron. XV: 29.)

omnino via 19), aliorum quoque, videntium audientiumque affectus rapente raperetur et quædam quasi contagione ad similes laudes similiaque vaticinia fortiter impelleretur 20).

Nec vero solius expurgandæ religionis, expoliendæve Musices Poëseosque Sacræ, procreatrices quædam et quasi parentes hæ fuerunt scholæ. Ideo enim, quia ad propositos sibi fines obtinendos, antiquitatis studio, in quantum Hebræam saltem attingeret gentem, ipsis opus

---

dienen wollen, wie ich dergleichen Gottesdienst noch, als ein Ueberbleibsel des Alterthums unter den Türken und bei ihren Derwischen gesehen habe, würde man sich keineswegs einbilden dass dieses der alten Propheten Brauch gewesen, sondern man würde vielmehr meinen, dass diese Leute rasend wären. Und eben daher kam es, dass zu selbigen Zeiten die Propheten gar oft rasende Leute, die einen Taumel im Kopf hätten, aus Spott genennet wurden (s. 2. Kön. IX: 11. Jerem. XXIX: 26. Hos. IX: 7.). *Bachstrohm* apud *ROSENMÜLLER* l. c. Zw. B. p. 25. Neque vero semper simulatus aut pro lubitu assumtus hic censendus erat seu enthusiasmus seu si mavis furor, sed vere invadens et occupans animum, ac divinitus adspirare creditus. Quoniam vero hic enthusiasmus aut inspirationis aut amentię esse solet indicium, ad cognatas has exprimendas ideas eadem adhibita sunt vocabula. Hinc *hithnaba* significat et prophetare et furere; hinc *μαρως* *α μαρωςθαι* derivatur; hinc demum *furoris* vocabulo tam ad inflammationem animorum quam vesaniam indicandam Romanorum utitur lingua.

- 19) In omnibus, quæ sunt actionis, inest quædam vis a natura data: quare etiam hac imperiti, hac vulgus, hac denique barbari maxime commoventur. CICERO. Confer. NIEMEYER *Charakteristik der Bibel*. V. p. 302 sqq.
- 20) Confer. BAUER *Handbuch der Geschichte der hebräischen Nation*. Zw. Th. p. 148 sqq.

mox esset alacriore subtilioreque, ad laudatissimum illud crebro ac multum omnino contulerunt inceptum antiquitatis colligendi monumenta continentemque gentis suæ componendi historiam ²¹⁾. Cum igitur ad consilium quod institutis Prophetarum collegiis intenderat Samuel hoc in primis pertineret, ut, quæ feliciter exorsus fuerat Moses, horum ope continuarentur, Theocratica autem gentis constitutio his inceptis atque studiis insignem vim & robur addere valeret: quid prius antiquiusque curandum videri poterat, quam ut ea instituta, quibus ipsa hæc fundata erat constitutio, colligerentur omnia et in justum ordinem redigerentur? Quoniam ergo et ipse Pentateuchus hodiernam suam formam Samuelis ævo debere videtur ²²⁾, non est dubium quin quinque hi Mosis libri, confusi antea, in scholis Prophetarum sic fuerint dispositi ut nunc eos habemus. Ubinam enim hoc fieri potuisset melius faciliusque, quam in eorum scholis, quorum gravissimum erat ne-

---

21) Neque tamen ante Samuelis ævum hoc fieri facile potuit. Nam, ut recte observavit PAULUS l. c. p. 183., ehe in einem Volk irgend eine gelehrtere Erziehungsart befestigt ist, lässt sich, der Analogie nach, nicht zusammengereihete Geschichte erwarten: blos die nothwendigsten gleichzeitigen Urkunden lassen sich von den früheren Priestern und Leviten voraussetzen.

22) Confer. BERTHOLDT *Historischkritische Einleitung in sämtliche kanonische und apokryphische Schriften des alten und neuen Testaments*. Dr. Th. p. 821 sqq.

gotium, justam, sinceramque Mosaicarum institutionum populo Israëlitico inculcare observationem? Cum primario vero hocce Samuelis consilio, illud intime conjunctum erat votum ut harum scholarum auctoritate regeret populum, et ad quaecumque rerum posceret ratio, impelleret. Quo igitur attentionem vulgi, quantum id posset fieri, erigeret et acueret, eundemque sibi quocumque modo devinciret, omni nisu in eam rem ei fuit incumbendum, ut, quia magna esse solent antiquitatis reverentia, nihilque auditu esse jucundius, eosque, qui audiunt, magis exitare et incendere quam narrationes ex antiquitate arcessitæ, priorum temporum fata describentes et vicissitudines, quibus patria terra majoresque, quorum virtutes grata memoria prosequitur posteritas, obnoxii fuerunt, hujus generis narrationes, sive ore traditas sive scripto prolatas, diligenter colligeret populoque et erudiendi et benevolentiae captandæ causa proponeret. Huic benevolentiam populi captandi ejusque regendi studio originem debere ex. gr. Josuæ librum, haud multo post Pentateuchum, in scholis Prophetarum compositum ²³⁾, parum est quod dubites. Hinc etiam, cum Samuel hæreditatis quodam jure a patre ad filium Judicis delatum vellet munus, ea res ei cogitanda et suscipienda fuit, ut historiæ ope ostenderet

---

23) Confer. BERTHOLDT l. c. p. 866.

ret et ad liquidum perduceret, tam publicas quam privatas, quæ Israël gentem a Josuæ inde temporibus vexassent, calamitates, inde potissimum fuisse derivandas, quod quæque tribus suo ferretur studio, quodque, si quando quis existeret a Jova exsuscitatus Judex, singularum tribuum in unum eundemque finem diversissima directurus studia, designatus esset nemo, qui civitatis regendæ habenas ex hujus a vivis abitura manibus paratus susciperet, amplissima autem interea perditissimo cuique relinqueretur impune quævis agendi occasio. Cum igitur certa atque explorata adesse videantur indicia, librum Judicum Samuelis ævo ad maximam partem esse compositum (nam Cap. I: 1—II: 5. et quæ inde a Cap. XVI sequuntur, appendicis loco addita esse, inter omnes constat), totusque in eo idem occupetur, ut ante oculos proponat, quæ et quanta ideo perpessa esset gens Israëlita, quod rectore sæpe caruisset, perspicuum esse videtur, Samuelis cura ²⁴), et quidem in Prophetarum scholis, etiam hunc librum, ut nunc exstat, fuisse custoditum ²⁵). Quæ cum ita sint, non possumus quin, iis etiam ponderatis, quæ de propheticarum scholarum negotiis paulo ante dicta sunt, jam in recens natarum ha-

---

24). Confer. JAHN *Einleitung in die Göttlichen Bücher des alten Bundes*. Zw. Aufl. Zw. Th. I Abschn. p. 189 sq. PAULI l. c. p. 27 sq. 182 sq.

25). Confer. BERTHOLDI l. c. p. 882.

rum laudes studiorum litterariorum apud Hebræos coli solitorum si non originem, incrementum tamen et florem, grati referamus. Summusque id eo lubentius facturi, quo minus negari potest ingenii fetus numquam non admirabiles in his scholis, quamdiu flourerent, fuisse procreatos, earumque ope, succedentibus temporibus sanam religionis notitiam non tantum ad plures divulgatam sed magis etiam magisque fuisse purificatam, variaque dogmata suis, qualia primum circumferebantur, involucris atque integumentis denudata explicataque; et quo porro magis constat his scholis unice tribuendum esse quod indigena in gente Hebræa viguerit litteratura multo nomine elegantissima ²⁶⁾, dum Græcos alta adhuc opprimeret caligo, humanæque culturæ apud eosdem flores nondum essent explicati ²⁷⁾, quodque antiquissimæ hujus litteraturæ mirum in modum perfecta ad nos pervenerit cognitio.

---

26) Confer. DE WETTE *Lehrbuch der historisch kritischen Einleitung in die Bibel Alten und neuen Testaments*. Erst. Th. §. 12.

27). Fragmenta, a Mose litteris consignata, in Pentateucho esse residua, inter omnes convenit. Hæc igitur Homericum ævum annorum numero ad 600 superant. Ipsa vero librorum Mosaicorum collectio, carminaque Davidis ejusque cœvorum annos ad 150 hoc ævum transgrediuntur. Quoniam autem Salomo et Homerus eodem vixerunt tempore, jam patet florentissimam litteraturæ Hebræicæ periodum fere effluxisse, cum hac yia celebres esse inciperent Græci.

His iisdem institutis etiam scribendi legendique artem, hucusque minus cognitam et exercitatum, maiorem perfectionis gradum fuisse assecutam, palam est, nec ulla eget demonstratione.

Sed etiam ad scrutandas naturæ leges uberioremque sanatricis artis cognitionem comparandam Prophetarum collegia suos absque ullo dubio commoverunt alumnos. Cum enim I Reg. XVII: 17 sqq. II Reg. II: 19 sqq. III: 16 sqq. IV: 16 sqq. cett. satis superque ostendant, quantum ipsi Præsules scholarum harum eminentissimi, Elias atque Elisa, his rebus inclaruerint, cur dubitemus alumnos quoque ipsorum in iisdem cognoscendis et tractandis studium suum posuisse, quod vel II Reg. IV: 29. arguere videtur? Rei ulterius firmandæ causa hoc tantum observatum volumus, Prophetas fere omnes omni tempore harum rerum scientia atque usu ceteros antecessisse.

Quod vero ad artium harum scientiarumque, in quibus ediscendis curam atque industriam adhibuerunt scholarum alumni, attinet usum, eorum nullatenus fuit consilium, ut mortuum quasi et ad publicam utilitatem nil conferentem hæc constituerent thesaurum, sed potius ut, quantum rerum ferret ratio, pervulgarentur earumque longe lateque innotesceret usura. In iis enim communicandis, quæ ipsi hi sapientiæ studiosi tenebant et ad veram utilitatem con-

ferre intelligebant, difficiles numquam sunt deprehensi, sed e contrario consilii sui copiam de rebus obscuris et incertis ad ipsos referentibus, lubentissime fecerunt. Videre hoc licet, ut alia multa exempla, quæ omnia et longum et superfluum esset recensere, prætereamus, ex Sauli etiam historia (I Sam. IX: 6), qui vel levissimæ rei cognoscendæ causa Prophetam non dubitavit adire, Sunamitidisque pariter (II Reg. IV: 22 sqq.), quæ in re sibi tristissima ab Elisa opem latum sibi iri, tempore quamvis insolito consulendi gratia eum adiret, certo certius sperasse videtur.

Quoniam vero non omnibus scholas adeundi, Prophetasque in divinis humanisque rebus consulendi esse potuit copia, et scribendi legendique scientia paullatim tantummodo divulgabatur atque numquam forsitan apud inferiores in publicum adeo venerat usum, ut solis his adjumentis semina culturæ per totam Israëliticam terram spargi facile possent, quæritur jam an alia etiam via atque ratione ad gentem hanc collustrandam Prophetarum sæpe laudata quidquam contulerint collegia? Certa nobis quamvis haud adsunt S. Sacræ testimonia hanc rem illustrantia, nihilo tamen secius ad hoc credendum valde sumus propensi. Etenim nullo modo est verosimile, Prophetarum hæc instituta, quæ puriori religionis cognitioni divulgandæ tam acriter studerent, sanctimoniumque vitæ